

Utrymningstrygghet

Lokaler med danstillstånd enligt Ordningslagen

Mattias Delin

2018-03-28

Innehåll

1.	Inledning.....	3
1.1	Syfte	3
1.2	Brandskyddsföreningen	3
2.	Utrymning av nattklubbar o d	4
3.	Bränder i nattklubbar o d.....	5
4.	Lagkrav	11
4.1	Lag (2003:778) om skydd mot olyckor.....	11
4.2	Plan och bygglag (2010:900)	12
4.3	Alkohollag (2010:1622)	13
4.4	Arbetsmiljölager (1977:1160)	14
4.5	Ordningslag (1993:1617)	14
5.	Överblick	15

1. Inledning

1.1 Syfte

Syftet med denna rapport är att ge en övergripande bild av förutsättningar och förhållanden för utrymningstryggheten i lokaler som kan omfattas av danstillståndet enligt Ordningslag (1993:1617).

1.2 Brandskyddsföreningen

Brandskyddsföreningen Sverige, som är en allmännyttig ideell förening, ska verka för ett säkrare Sverige, med särskild inriktning på brandskydd. Brandskyddsföreningens uppdrag är att vara ett ledande kunskapscentrum som ökar framtidens brandsäkerhet och minskar samhällets skadekostnader med visionen ett brandsäkrare Sverige.

Brandskyddsföreningen bedriver ett arbete med fokus på utrymningstryggheten i publika miljöer där både detaljperspektiv och holistiska perspektiv ansätts för att eftersträva såväl fungerande samverkan mellan människa, teknik och organisation som förbättringar avseende var och en av dem. Att det 2018 är 20 år sedan branden i Makedonska föreningen i Göteborg (då 63 ungdomar omkom) och 40 år sedan branden i Borås stadshotell (då 20 ungdomar omkom) gör också arbetet högt prioriterat. Erfarenhetsmässigt vet vi att säkerhetsmedvetande följer vissa cykler: Direkt efter en olycka stiger medvetandet kraftigt för att sedan avta succesivt tills nästa olycka sker. Det finns inga bestämda tidsintervall för dessa cykler men det är vår starka önskan att bryta dessa och att vi ska slippa upprepa katastrofer.

2. Utrymning av nattklubbar o d

Gästerna i en nattklubbssmiljö o d kan många gånger vara svåra att utrymma, både i avseendet att få dem att påbörja utrymningen och själva genomförandet av utrymningen då den väl har kommit igång. Personalens agerande är mycket viktigt under hela förloppet.

Svårigheter med att utrymma gäster består bland annat av följande:

- Situationen är oväntad. En naturlig reaktion när vi utsätts för oväntade händelser är att invänta mer information innan vi fattar beslut om åtgärd. Ju mindre oväntad situationen är ju kortare tid till reaktion. Detta kan påverkas både av den enskildes förberedelser (att situationen inte är så oväntad) och av personalen (som kan ge mer information genom agerande och informationsgivning).
- Gästen har en förutfattad föreställning om kvällen, där utrymning normalt inte ingår. Man har ett motstånd mot att avvika från den. Detta påverkar både förmågan att påbörja utrymning men även hur utrymningen sedan sker, tex genom att man försöker få ut sin jacka från garderoben o d. Det kan också finnas ett motstånd mot att gå ut eftersom man stått i kö länge för att komma in, man har betalat inträde, man har köpt en dyr drink som man inte vill lämna med mera.
- Många gäster är påverkade av rusmedel av olika slag. Dessa påverkar såväl uppfattningsförmåga som omdöme och förmåga att känna rädsla/ångest. Detta kan minska effekten av exempelvis ett utrymningslarm.
- Social påverkan spelar roll på två sätt. Det första att man inte vill avvika i sitt beteende genom att tex vara den som börjar utrymma först, det andra att man försöker tolka situationen genom att se på sin omgivning. Om omgivningen inte verkar vara rädda eller inte har påbörjat utrymning så kan man tolka det som att ingen fara föreligger. Personalen har extra stark påverkan på detta vilket ger att deras agerande är mycket viktigt i sammanhanget.
- Gäster som är där med vänner kan börja leta efter dem istället för att utrymma. Detta kan fortsätta även efter att de kommit ut då de kan försöka återvända för att leta. Personal som uppmanar dem att leta efter sina vänner på återsamlingsplatsen kan minska detta problem.
- Människor vill ofta använda kända utgångar, även vid utrymning, vilket gör att många söker sig mot entrén. Personalen kan genom ett bra agerande påverka det.
- Utgångars utseende påverkar i vilken omfattning som människor är benägna att använda dem. Det behöver vara tydligt att det är en utrymningsväg, och den måste vara väl synlig. Dessutom behöver den vara lätt att öppna och inge förtroende. En dörr som öppnas av personalen har ofta goda förutsättningar att användas av gästerna.
- Återsamlingsplatser utanför bör finnas så att personalen kan hänvisa gäster som letar efter vänner dit.

Personalens agerande spelar stor roll. Flera vetenskapliga studier, både i Sverige och i andra länder, har bevisat detta genom oannonserade utrymningar av nattklubbar o d som studerats. Även utredningar av inträffade bränder bekräftar detta.

Situationen i Sverige idag, avseende personalens beredskap och förmåga att hantera en utrymning av en publik lokal, är inte kartlagd. Enstaka observationer gör gällande att förmågan varierar mycket och att nivån ofta är låg.

Den enskildes förmåga och vilja att utrymma är mycket individuell. Forskning om faktorer för detta saknas men mycket talar för att tidigare erfarenheter samt egen kunskapsnivå har stor betydelse. Människor i åldern 18-30 år är frekventa besökare på nattklubbar o d samtidigt som de ofta ger låg prioritet åt sin egen säkerhet i händelse av brand.

En jämförelse med transportsektorn kan vara intressant att göra där exempelvis kabinpersonalen på flyg samt besättningen på fartyg har tydliga uppdrag avseende evakuering för vilka de både utbildas och övas regelbundet (vilket också kontrolleras av myndigheter). Dessutom ger de säkerhetsinformation till resenärerna vid resans början så att en händelse som kräver evakuering blir mindre oväntad (vilket minskar tiden till reaktion) och ökar möjligheterna för lämpliga beteenden och åtgärder av resenärerna.

3. Bränder i nattklubbar o d

Bristfälligt agerande av personal/arrangör, överfulla etablissemang, lättantändligt byggmaterial, brandfarlig inredning, fyrverkerier, dåligt markerade utrymningsvägar, smala och för få utrymningsvägar och stängda nödutgångar är ofta gemensamma faktorer i de katastrofala nattklubsbränder som inträffat. Här redovisas ett urval (sorterat bakåt i tiden).

År	Nattklubb e d	Land	Antal besökare	Antal döda	Antal skadade	Olycksförlopp
2015	Colectiv	Ungern	400	27	180	Nattklubb Inomhusfyrverkerier som antände det akustikdämpande skummaterial i taket. Sångaren skämtade inledningsvis om branden innan den på cirka 30 sekunder spred sig över hela taket. De omkomna fastnade i varandra under utrymningen och fastnade till slut i en hög nära utgången.
2013	Kiss Nightclub	Brasilien	1200	236	169	Nattklubb Utomhusfyrverkerier som användes inne på nattklubben (enligt artikeln beroende på att inomhusfyrverkerier var dyrare i inköp). En icke fungerande brandsläckare bidrog till att branden initialt

Utrymningstrygghet - Lokaler som omfattas av danstillstånd enligt Ordningslagen

						kunde spridas. Taket bestod av lättantändliga material och icke fungerande brandsläckningsutrustning. Det fanns vare sig larm eller sprinkler och fanns endast en nödutgång. 90 % av de omkomna dog av giftiga brandgaser.
2009	Lame Horse Night Club	Ryssland	280	153	-	8-årsjubileum för klubben. Inomhusfyrverkerier för att fira jubiléet. Det plastöverdragna innertaket antändes omedelbart. Vissa besökare trodde att branden i taket var en del av arrangemanget. En av entrédörrarna var låst vilket gjorde passagen trång. De flesta besökarna hittades staplade på varandra alldeles innanför entrén.
2009	Santika Pub	Thailand	1000	66	229	Nyårsfirande Inomhusfyrverkeri i kombination med lättantändligt material i taket. Branden slog ut belysning och lade nattklubben i mörker. Igensatta fönster och trångt vid utgångarna. Överfullt och de flesta dog vid utgången utan att kunna komma ut.
2008	Wuwang Club	Kina	308	43	88	Nattklubb Inomhusfyrverkeri i kombination med lättantändligt material i taket. Branden slog

Utrymningstrygghet - Lokaler som omfattas av danstillstånd enligt Ordninglagen

						ut belysning och lade nattklubben i mörker. Igensatta fönster och trångt vid utgångarna.
2004	Republica Cromanon	Argentina	3000	194	714	Nattklubb Inomhusfyrverkeri som antände lättantändligt byggnadsmaterial och inredning av plast och skumgummimaterial. Fyra av sex nödutgångar var låsta för att förhindra att besökare kunde ta sig in utan att betala.
2003	The Station	USA	462	100	230	Rockklubb Inomhusfyrverkerier antände det omgivande brandfarliga ljudisoleringsmaterial et av något skummaterial i taket och runt väggarna. Man trodde först att elden var en del av showen. I paniken sprang de flesta mot den enda utgång de kände till – entrén där de anlände tidigare. Besökarna fastnade i de trånga passagerna och staplades och fastnade vid utgången. Händelsen filmades av en kameraman som var på platsen för att studera nattklubbssäkerheten , pga. en nattklubsbrand (The E2) som inträffade fyra dagar tidigare då

Utrymningstrygghet - Lokaler som omfattas av danstillstånd enligt Ordninglagen

						21 människor omkom.
1998	Makedonska föreningen	Sverige	≥ 375	63	200	Diskoteksfest arrangerad av ungdomar i en lokal som hyrts under förvärdningen att man skulle ha en födelsedagsfest. Några ungdomar som nekats tillträde anlade brand i utrymnings-trapphuset där arrangörerna hade staplat upp möbler. Branden spreds sig till festlokalen när den brandcells-skiljande dörren från trapphuset ställdes öppen. Lokalen var avsedd för högst 150 personer. Trängsel i den smala entrén i kombination med blockerande föremål ledde till att alla inte tog sig ut. Några hoppade från fönster.
1996	Ozone Disco Club	Filippinerna	390	162	95	Studentfest. Troligtvis gnistor från discjockeyns mixerbord som antände brännbart material. Besökare trodde att den röken var en del av evenemanget. De utrymmande fastnade i trånga passager och "staplades" på varandra. Nöd-utgången var begränsad av den intilliggande byggnaden och konsekvenserna blev mycket värre på

Utrymningstrygghet - Lokaler som omfattas av danstillstånd enligt Ordningslagen

						grund av att vakterna trodde att det var ett stort bråk inne på diskoteket och därför låste entrédörrarna från utsidan.
1990	Happy Land	USA New York	-	87	-	Otillåten "social klubb" Man hade redan tidigare haft problem med brandsäkerheten. Anlagd brand. Brandfarlig inredning och igensatta nödutgångar för att hindra obehöriga att komma in. Branden anlades med bensin vid entrén. Det fanns ett partiellt sprinklersystem som dock inte aktiverades i alla delar.
1978	Borås stadshotell	Sverige	150	20	69	Nattklubb där många firade sin studentexamen. Branden började (brandorsak okänd) i ett rouletterum på det nedre planet och branden spred sig samt blockerade en viktig utrymningsväg på grund av att ett brandavskiljande dörrparti inte hade fungerande självstängande funktion trots att brandförsvaret anmärkt på det. Branden fick ett häftigt spridningsförlopp uppför trappan till det övre planet. Flera hoppade från fönster.

Utrymningstrygghet - Lokaler som omfattas av danstillstånd enligt Ordninglagen

1977	Beverly Hills Supper Club	USA	3000	165	200	"Nattklubbkomplex" Memorial Day Många komplexa ombyggningar med små rum och korridorer hade gjorts mellan 1937 och 1977. Branden upptäcktes och släckförsök gjordes men misslyckades. Branden spreds så pass fort att en bra utrymning inte ens var möjlig. De flesta omkomna hittades staplade på varandra intill entrén.
1970	Club Cinq-Sept	Frankrike	180	146	-	Nattklubb Eventuellt en slarvigt släckt tändsticka som orsak. Dekorationer av brännbart och brandfarligt material som polyuretan och papier-maché. Två utrymningsvägar var inte markerade men de var också låsta.

4. Lagkrav

Kursiv text citerar lagtext o d. I avsnittet om BBR avser kursiv text en beskrivning av författning och allmänna råd. Övrig text är kommentarer.

4.1 Lag (2003:778) om skydd mot olyckor

2 kap 2 § Ägare eller nyttjanderättshavare till byggnader eller andra anläggningar skall i skälig omfattning hålla utrustning för släckning av brand och för livräddning vid brand eller annan olycka och i övrigt vidta de åtgärder som behövs för att förebygga brand och för att hindra eller begränsa skador till följd av brand.

Denna enda mening omfattar att man ska ha en lokal som är lämpligt utformad, att man ska ha erforderlig utrustning samt att man ska ha förmåga att agera på lämpligt sätt. I dess tillämpning har dock förmågan att agera fått litet fokus och i många fall har den försvunnit helt.

Texten är vdes från Räddningstjänstlagen och för att få klarhet i dess bakgrund får man gå till dess förarbete (se nedan).

Lagen om skydd mot olyckor har också en problematik i att den är förhållandevis uddlös. Det går inte att avkräva en verksamhet bevis på att de uppfyller kraven enligt ovan utan det åligger tillsynsmyndigheten att bedöma det (eller bevisa motsatsen), så länge katastrofen inte redan är ett faktum.

Regeringens proposition 1985/86:170 om räddningstjänstlag, m. m.

Mitt förslag: Den nuvarande skyldigheten för en ägare eller innehavare av byggnader eller andra anläggningar att hålla utrustning för släckning och livräddning vid brand skall utvidgas till att även avse utrustning för livräddning vid andra olyckshändelser än vid brand. Den nuvarande skyldigheten för ägaren eller innehavaren att vidta de åtgärder som behövs för att förebygga brand och bekämpa brand skall utsträckas till att omfatta också andra åtgärder för att hindra eller begränsa skador till följd av brand.

Skälen för mitt förslag: Enligt 14 § brandlagen är ägare eller innehavare av byggnad, upplag eller annan anläggning skyldig att anskaffa och underhålla nödvändiga redskap för släckning och livräddning vid brand samt att i övrigt vidtaga de åtgärder som behövs för att förebygga och bekämpa brand. I likhet med kommittén anser jag att denna skyldighet skall vara kvar. Vid vissa anläggningar såsom badplatser, simhallar och andra fritidsanläggningar, behövs det också utrustning för livräddning vid andra olyckshändelser än brand. Jag delar kommitténs uppfattning att skyldigheten att hålla utrustning även bör avse sådan utrustning.

När det gäller skyldigheten att vidta förebyggande åtgärder, anser jag att denna inte enbart skall avse åtgärder som hindrar att brand uppkommer eller sprids. Det är även viktigt att vidta åtgärder så att skador till följd av brand hindras eller begränsas. En viktig sådan åtgärd är givetvis att bekämpa branden. En annan viktig åtgärd är att bringa människor i säkerhet. I anläggningar där många människor vistas är det av stor betydelse att den i anläggningen verksamma personalen på förhand har fått lämplig utbildning i hur detta skall gå till. Även sådana åtgärder bör omfattas av skyldigheten att vidta förebyggande åtgärder.

Det var således tydligt uttalat att personalen ska ha förmåga att utrymma människor från anläggningar med många människor i.

4.2 Plan och bygglag (2010:900)

Plan och bygglagen

8 kap 4 § Ett byggnadsverk ska ha de tekniska egenskaper som är väsentliga i fråga om

... 2. Säkerhet i händelse av brand.

.....

Plan och byggförordningen

3 kap 8 § För att uppfylla det krav på säkerhet i händelse av brand som anges i 8 kap 4 § första stycket 2 plan och bygglagen (2010:900) ska ett byggnadsverk vara projekterat och utfört på ett sätt som innebär att

1. byggnadsverkets bärförmåga vid brand kan antas bestå under en bestämd tid,
2. utveckling och spridning av brand och rök inom byggnadsverket begränsas,
3. spridning av brand till närliggande byggnadsverk begränsas,
4. personer som befinner sig i byggnadsverket vid brand kan lämna det eller räddas på annat sätt, och
5. hänsyn har tagits till räddningsmanskapets säkerhet vid brand.

Boverkets byggregler (2011:6) BBR

Kapitel 5 i BBR omfattar brandskydd och underkapitel 5.3 omfattar utrymning. Där beskrivs bland annat faktorer som bestämmer och begränsar personantal i lokaler samt de krav som ställs på lokalers utformning avseende utrymning. Användandet delas upp i olika verksamhetsklasser (Vk) beroende på bland annat om personerna som vistas i en lokal har lokalkännedom eller inte. Verksamhetsklass 2 utgör samlingslokaler mm och delas upp i tre grupper:

- Vk 2A avser lokal för högst 150 personer.
- Vk 2B avser samlingslokal för fler än 150 personer.
- Vk 2C avser samlingslokal som är avsedd för fler än 150 personer och där alkohol serveras i mer än begränsad omfattning.

I det allmänna rådet avseende Vk 2 exemplifierar man restauranger som Vk 2A/2B samt diskotek, större pubar och nattklubbar som Vk 2C.

Lokaler med danstillstånd enligt Ordningslagen härrör i första hand till Vk 2C.

Boverket lät göra en utredning 2017 som bland annat kom fram till att Vk 2C ansågs otydligt definierad och att många verksamheter undvek att bli klassade som det trots att så borde vara fallet. I utredningen ingick vissa förslag på förbättringar. Boverket har ännu inte genomfört några ändringar.

I ett allmänt råd avseende dimensionerande maximalt personantal föreslås värden som kan användas:

- *Restaurang: Antalet sittplatser eller 1,0 personer/m² (nettoarean får bestämmas med avdrag för arean för lös inredning).*
- *Pub, bar: 3,0 personer/m² (nettoarean får inte bestämmas med avdrag för arean för lös inredning).*

Dessa värden ger en global persondensitet, dvs ett medelvärde beräknat på hela mängden människor fördelad jämt över hela golvytan. I verkligheten finns också en lokal persondensitet, dvs hur tätt människor fördelar sig inom vissa områden. Den lokala densiteten kan vara flera gånger högre än den globala. Hög lokal densitet kan innebära risker för människors säkerhet, men det hanteras inte i BBR.

BBR gäller när man bygger nya hus samt när man gör byggnadstekniska ändringar i befintliga sådana. Den gäller inte befintliga byggnader/lokaler, vilket utgör majoriteten av dem vi har idag. I viss mån tillämpas BBR ändå för befintliga lokaler i form av vägledning avseende samhällets ambition vid tillämpningen av Lagen om skydd mot olyckor 2 kap 2 §, men då krävs även att skäligheten motiveras av myndigheten i varje enskilt fall. Även Alkohollagen 16 § (se nedan) kan ta vägledning i BBR.

4.3 Alkohollag (2010:1622)

16 § Lokaler som används för servering till allmänheten eller för servering till slutna sällskap av den som har stadigvarande serveringstillstånd ska vara lämpliga från brandsäkerhetssynpunkt.

Prop. 2009/10:125

Brandsäkerhet. Enligt nuvarande bestämmelser ska ett serveringsställe med tillstånd till servering till allmänheten året runt eller årligen under viss tidsperiod vara lämpligt för sitt ändamål ur brandsäkerhetssynpunkt. Bestämmelser om brandskydd i byggnader eller andra anläggningar finns visserligen även i lagen (2003:778) om skydd mot olyckor. Dessa bestämmelser tar dock inte specifik hänsyn till om det ska bedrivas alkoholserving i en lokal eller inte. Det är av särskild vikt att lokaler med serveringstillstånd alltid har ett väl fungerande brandskydd eftersom människor som har förtärt alkohol kan bete sig irrationellt och ha svårare att uppfatta eventuell brandfara. Myndigheten för samhällsskydd och beredskap anser att den koppling som har gjorts mellan brandskydd och alkoholtillstånd i nuvarande alkohollag har bidragit till ett bättre brandskydd i utskänkningslokalerna. Genom kravet på att lokalerna ska vara lämpliga, även ur denna synvinkel, har den lokala myndigheten fått ett mycket tydligt argument om man behöver anmärka på brandsäkerheten. Regeringen delar utredningens bedömning att brandskyddskravet i alkohollagen bör vara kvar och även omfatta lokaler som används för servering till slutna sällskap av den som har stadigvarande tillstånd för sådan servering. Slutna sällskap är i princip inte begränsade till storleken och skiljer sig egentligen inte heller i andra nu aktuella avseenden från allmänheten. Att kravet inte gäller cateringverksamhet som sker i lokaler som inte är avsedda för allmänheten, t.ex. enskilda hem, ligger i sakens natur.

Trots att Lagen om skydd mot olyckor redan har fastställt att lokalen ska ha ett lämpligt brandskydd väljer man att påtala det även i Alkohollagen. Ett motiv som kan anas är att man har problem att argumentera utifrån Lagen om skydd mot olyckor, vilket i sin tur sannolikt beror på att den är förhållandevis uddlös. Tyvärr väljer man att endast lyfta fram en del av innebörden av skrivelsen i Lagen om skydd mot olyckor. Att personalen ska ha förmåga att utrymma tar man inte upp. Kanske för att den framgår dåligt samt inte lever starkt (eller alls) i tillämpningen.

Liksom att BBR används för vägledning för Lagen om skydd mot olyckor 2 kap 2 § borde så även kunna ske för alkohollagen 16 §. På så sätt kan nu gällande tekniska kravnivå implementeras även i befintliga lokaler.

4.4 Arbetsmiljölag (1977:1160)

Grunden för säker utrymning är: utrymningsvägar, larm som varnar för faran samt kunskaper om riskerna och om hur man ska bete sig när larm utlösts.

Detta syftar dock till personalens egen säkerhet.

4.5 Ordningslag (1993:1617)

2 kap 3 § Med offentlig tillställning enligt denna lag avses

- 1. tävlingar och uppvisningar i sport, idrott och flygning,*
- 2. danstillställningar,*
- 3. tivolinöjen och festtåg,*
- 4. marknader och mässor, samt*
- 5. andra tillställningar som inte är att anse som allmänna sammankomster eller cirkusföreställningar.*

För att en tillställning ska anses som offentlig krävs att den anordnas för allmänheten eller att allmänheten har tillträde till den.

En tillställning till vilken tillträdet är begränsat genom krav på inbjudan, medlemskap i en viss förening eller annat villkor är dock att anse som en tillställning som allmänheten har tillträde till, om tillställningen uppenbarligen är en del av en rörelse vars verksamhet uteslutande eller väsentligen består i att anordna tillställningar av detta slag. Detsamma gäller om tillställningen med hänsyn till omfattningen av den krets som äger tillträde, de villkor som gäller för tillträdet eller andra liknande omständigheter är att jämställa med sådan tillställning. Lag (2010:515).

7 § Ansökan om tillstånd att anordna och anmälan om en allmän sammankomst eller offentlig tillställning skall innehålla uppgifter om anordnaren, tiden för sammankomsten eller tillställningen, dennas art och huvudsakliga utformning samt de åtgärder i fråga om ordning och säkerhet som anordnaren avser att vidta.

Danstillståndet ger således ett tillfälle att avkräva verksamheten redovisning av en organisation som ska kunna hantera exempelvis utrymning. Danstillståndet skiljer sig från övriga ovan beskrivna regler eftersom det måste förnyas varje år, vilket ger regelbunden översyn avseende verksamhetens kompetens att hantera sina gäster.

Det kan nämnas i det här sammanhanget att både Borås stadshotell och diskoteksfesten vid Makedonska föreningen är verksamheter som omfattats av Ordningslagens krav på danstillstånd.

5. Överblick

Trots att det finns flera regelverk som syftar till att vi ska ha god utrymningstrygghet i publika miljöer i Sverige bedöms systemet inte vara i balans ur ett MTO-perspektiv.

- Människan ska rätteligen stå i centrum i en publik lokal. Den enskildes förmåga är dock svår att förutse eller påverka. Mycket talar för att tidigare erfarenheter samt egen kunskapsnivå har stor betydelse. Samhällsinsatser kan göras på detta område avseende kunskapsnivå.
- Tekniska åtgärder är tydligt definierade. Efterlevnaden är relativt god men varierar. Bäst är det i nya byggnader och lokaler. Samhällsinsatser behövs avseende äldre lokaler samt i viss mån avseende regelverk.
- Organisatoriskt finns många svagheter. Besökarnas säkerhet är starkt beroende av personalens förmåga att hantera situationen. Personalen saknar dock många gånger utbildning för detta och övningar är ovanligt. Samhällsinsatser behöver göras på området.

Ordningslagens danstillstånd har sannolikt potential att påverka organisationens förmåga att hantera utrymningstryggheten i de miljöer den berör positivt. Alternativt kan den möjligheten förläggas till andra regelverk. Lagen om skydd mot olyckor skulle kunna hantera det men då krävs sannolikt att den ges tydligare tillämpning samt starkare medel för att tillse dess efterlevnad.

De olika lagarna tycks inte vara samordnade i sin syn på alkoholkonsumtion och människors säkerhet i publika lokaler. Det vore sannolikt till gagn för säkerheten om samordning och samverkan sker i högre grad.

Erfarenhetsmässigt vet vi att säkerhetsmedvetande följer vissa cykler: Direkt efter en olycka stiger medvetandet kraftigt för att sedan succesivt avta tills nästa olycka sker. 2018 är 20 år sedan branden i Makedonska föreningen i Göteborg (då 63 ungdomar omkom) och 40 år sedan branden i Borås stadshotell (då 20 ungdomar omkom). Det finns inga bestämda tidsintervall för dessa cykler men det är vår önskan att bryta dessa och att vi ska slippa upprepade katastrofer.